

Slovenski dom

Štev. 87.

V Ljubljani, ponedeljek 17. aprila 1939.

Leto IV

Hitler bo odklonil Rooseveltov predlog za zagotovitev miru v Evropi

Odgovor nemškega tiska na Rooseveltovo spomenico o zagotovilih, ki naj bi jih dala Hitler in Mussolini za mir in ohranitev sedanjega stanja v Evropi

Washington, 16. aprila. Predsednik Roosevelt je včeraj in danes z vsega sveta dobival zahvalne brzojavke za spomenico, ki jo je poslal voditelju Nemčije Hitlerju in italijanskemu ministrskemu predsedniku Mussoliniju. Iz vseh sporočil se vidi, da je svet razumel Rooseveltovo vabilo popolnoma pravilno: s to spomenico je italijanskemu in nemškemu voditelju jasno postavljeno vprašanje ali hočeta v Evropi mir z ohranitvijo sedanjih meja in sedanjega stanja, ali hočeta sprejeti nase odgovornost za strahotno vojno. V tem smislu piše tudi vse evropsko časopisje razen nemškega. Italijansko prinaša Rooseveltovo brzojavko brez razlag in pravi samo, da v Nemčiji smatrajo Rooseveltovo spomenico kot maneuver, ki nima podlage in ki mu manjka odkritostnega namena.

Rooseveltova spomenica Hitlerju in Mussoliniju pravi v glavnem:

Sto in sto milijonov ljudi živi v strahu pred novimi vojnami, ker bi vojna kjerkoli povzročila nesrečo in neprecenljivo škodo na vsem svetu. Če se bodo grožnje in uporaba sile nadaljevale, bo šel velik del sveta po zlu. Zmagovalci, premaganci in nevarni bodo trpeli zaradi posledice vojne. Trije narodi v Evropi in en narod v Afriki so morali mirno gledati konec svoje neodvisnosti. Svet drvi v polom, če ne bo v zadnjem trenutku našel boljše poti za ureditev vseh vprašanj. Nemški narod ne želi vojne in zaradi njega vojna ni potrebna. Nihče ga ne bo mogel pripraviti, da je vojna nujna, tudi če mu dopoveduje, da gre za njegovo lastno obrambo.

Amerika je prepričana, da se kljub sedanjim napetostim lahko začne pogajanja. Tudi če se kdo postavi na stališče, da ne bo odložil orožja, dokler ne dobi zagotovila o izpolnitvi svojih želja. Če bi svet dobil zagotovila o tem, kako bo v bodoče ravnala Nemčija, bi bil mir rešen za daljšo dobo. Zato Roosevelt prosi Hitlerja in Mussolinija, naj mu odgovorita, ali sta pripravljena zagotoviti, da Italija in Nemčija ne bosta napadli z vojsko, niti drugače ogražali neodvisnosti Finske, Letonske, Estonske, Litve, Švedske, Norveške, Danske, Holandije, Belgije, Anglije, Irske, Francije, Portugalske, Španije, Švice, Lichtenšteina, Luksemburga, Poljske, Madžarske, Rumunije, Jugoslavije, Rusije, Bolgarije, Grčije, Turčije, Iraka, Arabije, Sirije, Palestine, Egipta in Perzije. To zagotovilo naj bi bilo tako, da bi dajalo resnično možnost za trajen mir, vsaj za deset let, ali pa celo za 25 let.

Če bi Italija in Nemčija to izjavili, bi Roosevelt njun odgovor sporočil prizadetim državam, nato naj bi se sklicala mednarodna konferenca o razorožitvi, ki žene svet v gospodarsko uničenje. Razen tega bi na pobudo Amerike na tej konferenci razpravljali tudi o ureditvi mednarodnega gospodarstva, da bi lahko vsi narodi sveta živeli in uspevali, dobivali surovine in mirno delali za svoj napredek. Mirno življenje in sožitje na svetu bo zagotovljeno le v ozračju miru. Roosevelt upa, da Hitler in Mussolini tega vabila ne bosta odklonila in bosta dala obljubo, ki jo ves svet pričakuje od njiju.

München, 16. aprila. O. Kanceler Hitler je danes odpotoval iz Berchtesgadena v München in imel z zunanjim ministrom Ribbentropom dolg razgovor o spomenici, katero mu je poslal predsednik Združenih držav Roosevelt. Uradno še ni bilo nič sporočenega, kakšno stališče bo Hitler

zavzel do jasnega in neizbežnega Rooseveltovega poziva. Narodno socialistični uradni krogi se delajo do tega zgodovinskega brzojava brezbrizne in izjavljajo samo, da bo Hitlerjev odgovor Rooseveltu odklonilen. O takem njegovem odgovoru priča tudi pisanje današnjega nemškega tiska, čigar mnenje je vedno izraz uradnega mišljenja.

Narodnosocialist. korespondenca »D. deutsche Dienst« piše: Najprej izvesti propagando mržnje, potem pa igrati apostola miru, to je postopek, na katerega nismo naleteli prvič pri predsedniku ameriških Združenih držav. Izraze, ki so v tej poslanici, zelo dobro poznamo. Mednarodna konferenca, ki bi narodom prinesla pravico in mir, je spet v prvi vrsti. Roosevelt igra vlogo novega Wilsona z največjo doslednostjo. Roosevelt veruje, da lahko s takim postopkom odvrne pozornost od propagande mržnje, ki jo netijo demokracije in da bo izbrisal vtis politike obkroževanja. Toda ker smo že imeli priliko, da preskusimo, kam vodi zaupanje v poslanice predsednika ameriških držav, nam svet ne bo smel šteti v zlo, če ostanemo

zelo nezaupni do političnih korakov te vrste, ki prihajajo z ene strani oceana. Nemški narod zelo dobro ve, v kako žalosten položaj lahko potegnejo velik narod s pomočjo mednarodnih konferenc, če obrambo svojih življenjskih koristi izroči branilec kake utvare o pravici. Vprašanj takega obsega ni moči razpravljati samo s pravnega stališča. Svet ni zgradba šolskih sistemov, ki jih ustvarjajo ideološke vlade in dozdevni dobrotniki človeštva. Svet sestoji iz narodov sposobnih ali nesposobnih za življenje. Močni narodi nočejo biti na milost in nemilost tujim koristim, temveč hočejo ostati gospodarji svoje lastne usode. Predsednik Roosevelt je v svoji poslanici pozabil na borbo, tvornega življenja proti rušečim mednarodnim silam, ki hočejo miroljubne narode suniti v krvavi pokol in tako omajati red na svetu. Trajno soglasje v mednarodnih odnosih se ne bo moglo ustvariti vse dotlej, dokler bodo trajale rušeče sile, vse dotlej, dokler se bo nered kril in utrjal pod načrti kake države. Ne more biti novega reda s pomočjo konferenc vse dotlej, dokler bo boljševizem na svetu užival enake pravice v mednarodnem političnem življenju. Pretkana spletkarja je, če od nas kdo zahteva, da obljubimo, da

bomo vzdrževali mir sredi sveta, ki je preplavljen z vojno propagando v času, ko državniški velikih demokracij izjavljajo, da ni osnovnih nasprotij med demokracijami in rušilnim boljševizmom. To bi pomenilo, da bi v bodoče boljševizmu dali proste roke za njegove poskuse in njegove zločinske načrte. Roosevelt je poslal svojo spomenico na napačni naslov. Nemški narod je postal močnejši in uspehi, katere je dosegel Wilson z enakim postopkom, se ne bodo več ponovili.

Italijanski listi v celoti prinašajo Rooseveltovo brzojavko Mussoliniju in ne zavzemajo do nje nobenega stališča. V rimskih političnih krogih pa pravijo, da bo Nemčija Rooseveltovo vabilo brez-pogojno odklonila, Italija pa, da tega ne bo storila, ali vsaj ne v tako jasni obliki kakor Nemčija, ker noče presekatiti vezi z Ameriko in hoče sebi ohraniti vlogo posredovalca med Nemčijo in demokratičnimi državami. Mussolini Rooseveltovega vabila tudi ne bo odklonil zaradi tega, ker se jasno zaveda, kaj pomeni Amerika v morebitni svetovni vojni.

Prizadevanja Anglije v Srednji Evropi:

Obrambna zveza med Poljsko, Madžarsko in Romunijo

Varšava, 16. apr. b. Poljski zunanji minister Beck se je danes dopoldne pripeljal v lovski dvorec Dala, v katerem biva še nekaj dni predsednik poljske republike Moseicki. Minister Beck je predsedniku republike izbrpno poročal o mednarodnem položaju, zlasti pa o uspehih svojega obiska v Londonu ter o vseh razgovorih, ki jih je imel tam s angleškimi in tujimi diplomati.

V zvezi z mednarodnim položajem je sprejel minister Beck danes tudi romunskega poslanika Franasovicija, madžarskega poslanika, turškega poslanika ter poljskega poslanika v Bukarešti. Slednji je obvestil ministra Becka o vsebini razgovorov, ki jih je imel včeraj s romunskim ministrom Gafencom, ki odide jutri na obisk v Berlin.

Pomirjevalna izjava madžarskega zunanje ministra grofa Czakyja, da Madžarska nima namena dotakniti se meja Romunije, je imela ugoden odmev ne samo v Romuniji, temveč tudi na Poljskem. Ustvarila se je s tem prilika, da poljski zunanji minister ostvari svojo zamisel obrambnega bloka med Poljsko, Romunijo in Madžarsko. Poljska je v tej smeri že večkrat poskušala, vendar pa zaradi madžarskih težav za obnovo zgodovinskih meja je vselej naletela na nepremostljive ovire.

Iz zanesljivih virov poročajo, da je poljski zunanji minister Beck pri svojem obisku v Londonu prevzel na pobudo angleške vlade nalogo, da doseže poravnave med Romuni in med Madžari, s čimer bi bila omogočena obrambna zveza Poljske, Madžarske in Romunije proti nemškemu napredovanju na vzhod. Anglija naj bi pa vsem tem državam pomagala z denarjem, da bi tudi gospodarsko lahko kljubovale nemškemu pritisku. Iz zadnjih izjav madžarskega zunanje ministra je razvidno, da angleška in poljska prizadevanja niso bila zastoj.

Diplomatski razgovori o tej novi obrambni zvezi se bodo nadaljevali po povratku romunskega zunanje ministra Gafenca s krožnega potovanja po zahodnih evropskih prestolnicah.

Važen govor ministra Snoja na gasilskem občnem zboru:

Naloge slovenskih gasilcev danes

Kakor omenjamo na drugem mestu, je minister g. Fran Snoj na občnem zboru slovenskih gasilcev imel zanimiv in značilen govor v imenu jugoslovanskega gasilstva. Med viharim odobravanjem je na koncu govora poudaril naslednje: »Morda bo kdo dejal, da v teh razburkanih dneh ni primeren čas za prirejanje kongresa, jaz

pa mislim, da je prav v tem času to primerno in potrebno! Bolj ko katerakoli je naša organizacija poklicana, da zbere vse tvorne sile v močno in mogočno manifestacijo naše narodne moči in sile, v manifestacijo, v kateri bomo izpovedali svojo vero v slovenstvo ter svojo voljo in prepričanje, da je le v močni jugoslovanski državni skupnosti možen naš obstoj in napredek!

Zivimo v težkih, silno razburljivih časih! Nevihte nad Evropo so vedno pogostejše! Oblake, ki pripravljajo te nevihte, čutimo predvsem mi Slovenci, ker je vsa Slovenija ena sama meja. Iz vseh dosedanjih evropskih kriz smo izšli srečno, brez najmanjše škode. Vlada bo storila vse, da tudi v bodoče ne bo presenečen. Svoje ga ne damo, nič tujega nečemo, hočemo samo mir!

Mir za vsako ceno! V to smer gredo vsa prizadevanja naših odgovornih ljudi in kakor vidite, ne brez uspeha!

Boli me le, da je zadnje tedne skoraj zavladalo med našim narodom malodušje pod vplivom vesti, ki jih širi tuja propaganda. Ne samo preprosti človek, tudi inteligent verjame vse, kar ta tuja propaganda trosi, če je še tako neumno in otipljivo izmišljeno. Kar vse polno datumov je bilo določenih — ta dan bo — ta dan se bo zgodilo — in ko ta dan mine brez nesreče — je že določen drugi!

Treba je več vere v sebe, v svoj narod, v svojo državo! Pogledimo zgodovino, kake viharje smo že prestali. Toda iz vseh viharjev smo izšli močnejši, odpornejši! Zakaj naj bi klonili sedaj? Nobenega povoda ni za obupavanje in tarnanje! Velik čas zahteva velikih ljudi, zahteva dejanja, zahteva samozvesti in poguma. Če bomo odločni in pogumni, če bomo močnejši na mestu, bo ta veliki čas nam Slovincem in vsej Jugoslaviji le v korist!

Treba pa je, da se ta samozvesti in pogum zanese med narod, da izpodbijemo škodljivo propagando, ki kvarno vpliva na duha in razpoloženje našega ljudstva.

In tukaj zopet lahko naša gasilska organizacija stori marsikaj. Porabimo vsako priliko, da bomo med ljudstvom budili narodno zavest, narodni ponos in vero v našo državo in našo vojsko! (Viharne ovacije vojski in odobravanju.)

Prisotni so z burnim odobravanjem pozdravili izvajanja predsednika vlade g. Dragiša Cvetkovića, ki je bil vedno naklonjen častnikarskemu stanu in je pokazal tudi s tem obiskom, kako visoko ceni častnikarje. Po govoru so še dalj časa ostali častnikarji v prijetnem razgovoru z gosti, katerim so ob odhodu priredili velike ovacije.

Italijanski vladar je danes sprejel albansko krono

Rim, 16. aprila. Danes je bilo na italijanskem dvoru slovesno sprejeto posebno albansko odposlanstvo, ki je prišlo ponuditi italijanskemu kralju in cesarju albansko krono, ko sta včeraj fašistična zbornica in senat enoglasno potrdila priključitev Albanije k Italiji. Albansko odposlanstvo je bilo na dvoru sprejeto z izrednimi častmi. Med slovesnostjo je na trgih in ulicah blizu kraljeve palače manifestirala velika množica ljudstva s fašističnimi organizacijami na čelu.

Slavnostni avdijenci je prisostvovala tudi italijanska kraljica, prestolonaslednik s soprogom in ostali člani kraljevskega doma. Prisotni so bili tudi mnogi visoki dostojanstveniki in člani vlade na čelu z Mussolinijem in zunanjim ministrom Ciano. Predsednik albanske vlade Verlaci je prebral spomenico, v kateri izražajo Albanci vdanost Italiji. Italijanski kralj je nato izjavil, da sprejema zase in za svoje potomce albansko krono.

Po slovesnem sprejemu se je kralj s prestolonaslednikom in z voditeljem albanskega odposlanstva pokazal na balkonu in odzdravljaj manifestacijo zbranega ljudstva.

Vesti o bodoči vojni

razburjajo svet dan za dnem. Kaj je vojna in kakšne so strahote letalske vojne, kakšni so napori in žrtve ljudi, ki se morajo boriti za svojo domovino, vse to nam v pretresljivi in napeti obliki kaže ilustrirani filmski roman »Poslednja zapoved«, ki ga bo naš list začel priobčevati v kratkem. Na ta listek opozarjamo vse naše prijatelje, zlasti pa tiste, ki dobivajo samo ponedeljsko izdajo. Naj ne zamude te prilike in naroče redno izdajo našega lista — zaradi našega novega romana »Poslednja zapoved«.

Vesti 17. aprila

Sv. oče Pij XII. je danes govoril po radiu španskim katoličanom in čestil ki miru, ki so ga deležni po tolikih stiskah. V govoru je izrekel željo, da bi se trpeča Španija kmalu uredila in na koncu vsem španskim katoličanom podelil svoj apostolski blagoslov.

Marsal Göring je imel v Rimu tri važna posvetovanja z italijanskim voditeljem Mussolinijem in zunanjim ministrom grofom Ciano. Razgovori so se po francoskih vesteh nanašali na vlogo, ki bi jo Italija igrala v morebitni vojni med Nemčijo in zahodnimi državami. Italija naj bi s svojimi silami vezala angleško in francosko brodogradnjo v Sredozemlju, da bi Nemčija drugje imela proste roke.

Francoski zunanji minister Bonnet je snoči sprejel ruskega poslanika v Parizu, Suriča, in se z njim razgovarjal o vlogi Rusije v angleško-francoski obrambni zvezi.

Zaradi vesti o zbiranju španskih in tujih čet ob gibraltarski meji je tudi Francija poslala štiri svoje bojne ladje v Gibraltar, kar je hkratu tudi odgovor na odhod nemškega brodogradnjo v španske vode.

Večina ameriškega brodogradnjo je po manevrih na Atlantskem oceanu odpelala v svoja oporišča na Tihem morju.

Predsednik grške vlade, Metaxas, se je včeraj zahvalil v imenu vse Grčije angleškemu poslaniku za jamstvo, ki ga je izdala Anglija Grčiji glede njenih meja.

Stari češki denar ne bo več veljal na ozemlju, ki je prišlo zadnje čase pod madžarsko oblast. V Franciji so se včeraj razširile vesti o znatnem premikanju čet ob francosko-španski meji. Te vesti o premikanju španske vojske pa so se izkazale za neresnične.

Občni zbor ljubljanske sekcije Jug. novinarskega združenja:

Predsednik Cvetković, dr. Korošec in dr. Spaho med slov. častnikarji v Celju

Celje, 16. aprila. Danes dopoldne je bila v Celju v mestni posvetovalnici letna glavna skupščina zdruge Novinarski dom iz Ljubljane, katero je vodil g. Aleksander Zeleznikar. Na skupščini so bila sprejeta poročila, ki pričajo, da je zdruge tudi v lanskem letu napredovala in da se bliža k realizaciji svojega cilja. Imovina zdruge je zopet narasla. Računski zaključek zdruge je bil soglasno sprejet ter je bila izvoljena ponovno sedanja uprava z načelnikom g. Aleksandrom Zeleznikarjem na čelu. V smislu določb novega združnega zakona so bila sprejmenjena tudi pravila zdruge.

Po občnem zboru zdruge Novinarski dom je bila glavna skupščina Jugoslovanskega novinarskega združenja, sekcija Ljubljana, katero je vodil predsednik g. Virant. Skupščini so prisostvovali celjski okrajni načelnik g. dr. Ivo Zobeč, celjski župan dr. Alojzij Voršič, poveljnik 39. peh. polka g. Dragoljub Mihajlovič in še drugi celjski odličniki. Na skupščini so bile soglasno sprejete in odposlane vdanostne in pozdravne brzojavke, nato pa so bila podana poslovna poročila: tajniško g. Gmajnarja, blagajniško g. Poločnika itd. Sprejet je bil soglasno absolutorij. Pri volitvah je bila soglasno izvoljena skoraj neizpremenjena dosedanja uprava z ostalimi odbori.

Po zborovanju so se podali častnikarji v restavracijo Evropa, kjer jim je celjska občina priredila kosilo, katerega se je udeležilo tudi večje število odličnikov iz Celja. Ker so bili tedaj ističasno v Celju tudi predsednik vlade in notranji minister g. Dragiša Cvetković, predsednik senata g. dr. Anton Korošec, minister za promet g. dr. Mehmed Spaho in ban dr. Natlačen, je bilo v Celju veliko zanimanje za goste. Z največjim navdušenjem pa je pozdravila vsa dvorana, ko se je na skrajni pojavil med častnikarji predsednik senata

in odlični član novinarskega združenja g. dr. Ant. Korošec, katerega so navzoči takoj z veseljem sprejeli v svojo sredo. G. predsednik dr. Korošec je ostal dolgo časa v razgovoru s častnikarji, saj je tudi sam v prejšnjih letih izvojeval mnogo častnikarskih bitk. Kmalu za njim pa je prišel tudi sam predsednik vlade g. Dragiša Cvetković, v katerega spremstvu so bili minister za promet g. dr. Mehmed Spaho in ban g. dr. Natlačen. Z velikim navdušenjem so sprejeli častnikarji odlične goste, ki so počastili njih sestanke. Nato je spregovoril celjski župan g. dr. Alojzij Voršič, ki je pozdravil vse odlične predstavnike in častnikarje, želeč jim mnogo uspeha pri njih delu: političnem na političnem, častnikarjem pa na častnikarskem področju, da bi vsi pripomogli k lepši bodočnosti naše države. Na prošnjo navzočih je povzel besedo tudi sam predsednik vlade g. Dragiša Cvetković, ki je v svojem govoru pokazal največje razumevanje za težnje novinarskega stanu. Poudaril je, da sta bila odločujoča za njegovo zavzemanje pri reševanju častnikarskih stanovskih vprašanj: prvo to, da je bil sam dolgo častnikar in drugo to, da je kot minister za socialno politiko menil, da mora to vprašanje rešiti. Smatral je, da je z materialno preskrbo častnikarskega stanu potrebno dati častnikarjem podlago za njihovo delo, in sicer poklicnim novinarjem, ki so najpomembnejši za vsebino in smer listov. Če želimo, da bo naš tisk nepristranski, potem je treba dati častnikarskemu stanu potrebno materialno podlago, da se mu ne bo treba bati na starost pomanjkanja. To je potrebno tudi zaradi tega, da bodo varovane koristi našega ljudstva in vse države. Končno je dejal predsednik vlade g. Dragiša Cvetković, da smatra socialno zavarovanje častnikarjev za zadnji kamen naše socialne zakonodaje. Tisk naj odgovarja velikim nalogam, ki jih stavi nanj današnji čas.

Delavska zbornica je dobila novo vodstvo

Prvo zasedanje slovenskega delavskega parlamenta je dalo mnogo koristnih pobud in predlogov

Ljubljana, 16. aprila.

Kakor smo v včerajšnji številki že kratko poročali, se je v soboto dopoldne ob 11 sestala na prvo zasedanje nedavno imenovana skupščina Delavske zbornice v Ljubljani. Na včerajšnjem zasedanju so bili izvoljeni: upravni odbor, finančni odbor in finančna kontrola. Upravni odbor je imel popoldne sejo, na kateri se je konstituiral takole: predsednik Kozarnik Viktor, podpredsednik Gasar Albin, blaginjak Kalčič Rudolf. Upravni odbor je na včerajšnji seji tudi pretresal proračunski načrt zbornice za leto 1939 in je sklenil nekatere spremembe, katere je danes predložil skupščini.

Danes dopoldne ob 9 se je skupščina spet sestala. Od 60 delegatov je manjkalo samo eden. Predsednik Kozarnik je toplo pozdravil delegate, posebej pa se zastopnika bana banskega sv. dr. Karlina, komisarja DZ dr. Lovra Bogataja, tajnika osrednjega tajništva Del. zbornice iz Beograda Mitčica, zastopnika glavnega odbora Jugorasa Popoviča in predsednika ZDD Prežlja.

Sledilo je poročilo predsednika, v katerem je podal programatično izjavo o smernicah bodočega zborničnega dela. Delegati sedanje skupščine DZ smatrajo, da so zastopniki delavskega stanja in ne razreda. Zato ne želijo kopati ali umetno ustvarjati nasprotij med posameznimi plastmi in stanovi našega naroda, temveč bodo skušali obstoječa nasprotja izgladiti in odstraniti. Pri polni zavesti svoje odgovornosti do sebe in narodne skupnosti bodo pravični do drugih, tako da bodo mogli zahtevati pravic tudi zase. Obsojajo neumestno varanje delavstva po demagogiji, ki ga vodi na stranpoti in v nepremišljene akcije. Finančna sredstva, s katerimi razpolaga zbornica, bodo upravljalni v gospodarsko moč in njen tok usmerili nazaj med delavstvo v najširši obliki. DZ mora prenehati kot zgolj neokretna birokratična ustanova in postati okreten instrument v rokah stanja, kateremu je namenjena. — Nova uprava DZ hoče nadalje zavezati pretirani internacionalizem in presajanje tujih vzorov na naša tla. Naš stan mora rasti iz lastnih prilik in potreb in v skupni povezanosti z drugimi stanovi v narodno in državno skupnost. Zato izražamo globoko spoštovanje veri svojih očetov, ljubezen materinemu jeziku in vdanost domovini in državi. Razredno sovraštvo popolnoma in v celoti zavračamo. Boljševizem smatramo kot protinaroden, evobodnemu stanju sovražni in po brezboštvo zastupljeno razkrajalo gibanje, ki ga je zaradi stanja in naroda treba zavreči. Zato smatramo krščanstvo za edinega nosilca urejene svobode in temelj pravično urejene družbe. — DZ bo v izpolnjevanju svojih nalog ostro pazila, da bodo delodajalci striktno izpolnjevali zakonite predpise socialne zakonodaje. Za izboljšanje delavske zaštite bo pripravljala osnutke novih zakonskih predlogov, ki jih narekujejo interesi delavstva.

Predsednikov govor je zbudil tonlo odobravanje. V tem je stopil v dvorano gradbeni minister dr. Miha Krek, ki mu je skupščina priredila viharne in dolgotrajne ovacije. Minister dr. Krek je takoj povzel besedo in izjavil:

Prisel sem, da vas pozdravim in da vam toplo čestitam, kar prevzemate v svoje roke uradno vodstvo v tem svetem delavskem domu. Ulica vam bo morda prigravljala, da ste imenovani in postavljeni od zgornj. Toda to naj vas ne moti. Če je kdo legitimiran, da vas je postavil, so gotovo legitimirani oni, ki so vas imenovali. Če že desetletja predstavljamo večino delovnega ljudstva Slovenije, potem smo v zadnjem času dobili legitimacijo, da smo popolni zastopniki te pokrajine in naroda. Ni v naših močeh niti v naši krivdi, da bi bil volivni metez za Delavsko zbornico nemogoč. O tem naj razmislijo oni, ki so kot zastopniki marksističnih internacionalcev imeli vodstvo v delavskem gibanju, pa so odgovarjali ali pa upropastili sadove delavskega gibanja. Treba je, da vas na to opozorim, kajti napadi prihajajo od tam, kjer bi pričakovali, da bodo tihi. Na lepši in bolj tovarški način ste prišli do našega zastopstva vi, kakor pa oni pri strašnih prvih volitvah v DZ. Od tega trenutka je važno, kako boste mogli uspešno in koristno voditi to ustanovo in zastopati ves delavski stan. V težkih časih za vse prevzemate svojo funkcijo. Silna odgovornost je na naših ramah in tudi na vaših. Tako je vse zapleteno in prepleteno, da je skoraj nemogoče, pa iskati in povedati konkretno misel vodno za vaš posel. Morem reči to, da smo za vzdrževanje socialnega nivoja vsi tu in zato imate polno našo in mojo podporo. Štorili bomo vse, kar bomo vsi mogli. Naša dolžnost je, da izgovarjamo brez premisleka in brez pridržka za naša stvar. Za to pa bo treba tudi modrosti, bistrosti in tudi sreče. Če združimo vse, kar imamo in moremo, bomo dali vse, kar je mogoče in ob taki misli moramo pričakovati, da nas bo spremljala tudi sreča.

Govor ministra dr. Kreka so delegati pozdravili z večinutnim ploskanjem. Minister dr. Krek je nato med burnimi ovacijami zapustil dvorano.

Programatičen govor o načelih delavskega gibanja v okviru Jugorasa je imel nato zastopnik glavnega odbora Jugorasa Popovič. Pozdravil je toplo zborovalce v imenu glavnega odbora Jugorasa in njegovega predsednika tovariša Dragiša Cvetkoviča.

Skupščina je nato obravnavala proračun, glede katerega je sprejela nekatere spremembe ki so možne, kajti proračun je od ministrstva že potrjen. Med drugim so se zvišale podpore brezposelnim od 110 na 150 tisoč din. Izvršena so bila nadalje tudi nekatera virmiranja. Več delegatov se je izreklo za znižanje osebnih izdatkov zbornice, del. Križman pa je predlagal, da upravni odbor vsem uslužbencem DZ odpove in nato sklene nove službene pogodbe.

Delegat Pirih z Jesenice je predlagal, da se v okviru DZ ustanovi strokovna šola, v kateri se bodo vzgajali bodoči delavski zaupniki in voditelji, in da se iz sredstev proračuna votira 20.000 din za ustanovitev te šole. Prosvetni odsek DZ naj izdelata tozadevne načrte.

Pri tej točki se je oglasil g. Mitčič, ki je sporočil, da se pripravljajo v naši državi ustanovitve akademije dela, katere pouk bo trajal tri leta in se bodo na njej vzgajali bodoči sindikalni funkcionarji novega delavskega gibanja. Skupščina je nato sprejela izredni kredit 150.000 din, ki je potreben za nastanitev novih moči. Za tajnika je bil nato izvoljen g. Hafner Andrej, diplomiran pravnik in točasno uslužbenec kabineta ministra Snodja. Njegove prejemke je skupščina določila na 4900 din mesečno brez odbitkov.

Ljubljana od včeraj do danes

Vsak dan se okrog poldne poskuša nekoliko oblačiti, ljudje že menijo, da bodo morali spet nositi dežnike — pa vendar ne pride do dežja. Navadno potegne veter tam od vzhoda, tako da se oblaki spet razkadijo. Včeraj je že prav močno kazalo na vremensko spremembo, ponoči pa se je nebo spet lepo razjasnilo in davi smo doživeli krasno nedeljsko jutro, ki je izzbavilo v prirodo velike množice ljubljanskih meščanov. Zjaj se bo kmalu začela na Golici sezona za narcise. Obisk na Gorenjsko se vsako nedeljo veča. Pa tudi na Dolenjsko se ljudje precej številno odpravljajo. Zjaj se ni preveč vroče, pa se človeku zdi takale pot po gozdu, kjer pravkar poganja prvo listje, in čez travnike, kjer je trava že ozelenela, prav prijetna. Tudi danes je mnogo ljubljancev odšlo iz mesta, da bi si privoščili lep nedeljski izlet. Zjaj si ljudje že upajo dalje ven na deželo. Na Smarno goro in proti Sveti Katarini hodijo le še skoraj najzvestejši obiskovalci, taki, ki hodijo tja skozi vse leto ob vsakem vremenu. V meslu sta trenutno na sporedu dva filma, ki imata dober obisk. V Unionu teče »Alarm«, v Matici pa »Rožica«. Gledališče se zdaj, ko je tako lepo vreme, izplača prav za prav le še zvečer, popoldne vsak rajši odide kam na sprehod kakor pa da bi se kahal v vročini v tesnih prostorih.

Izredno mnogo občnih zborov

Sezona občnih zborov se začneja pri nas navadno v začetku novembra meseca ter se drži rada prav tja do konca maja. Zlasti marec in april sta na glas po občnih zborih. Včeraj zvečer in danes ves dan je bilo v Ljubljani občnih zborov na pretek. Inženirji, poštarji, gasilci itd. itd., vse je zborovalo. Z dežele so prihajali delegati, ki si jih pred zborovanjem in pozneje lahko videl, kako so s kovčgi v rokah hodili skozi mesto ter si krajšali čas kakor so pač vedeli in znali.

Razstava slikarja Francaliskega

Je bila danes odprta zadnji dan. K motivom, ki jih je ta znani bolgarski mojster akvarela razstavljal po večini iz Rila planine, je danes dodal še nekaj slik iz slovenskih gor, predvsem iz Martuljkove skupine. Ob 11 dopoldne je za slovo prevzel vodstvo po razstavi slikar sam. Zbralo se je precej občinstva, ki je izrabilo še zadnjo priliko za ogled te zanimive razstave. Francaliskega umetnost je med našim občinstvom na dobrem glasu, kar priča tudi dejstvo, da je slikar veliko število svojih slik prodal: skoraj četrtino slik, ki jih je bil tokrat razstavil v Jakopičevem paviljonu.

Zvit je bil, pa še premalo

Na glavnem kolodvoru je bistro oko budno amotečnega detektiva radovedno pogledalo možaka, ki je nesel prav majhen damski kovčeg. Detektiv se ni hotel izdati, sledil je sumljivemu možu od daleč, nato pa je krenil na njegovo stanovanje, kamor je bil moč nič hudega sluteti zavil. Tam so se pokazale lepe reči: dober in zvit pičlet se je bil ujel, neki Vinko Č. je to bil. Cele skladovnice ukrajenega blaga so stale v njegovem stanovanju. — Pod natančnim zaslišanjem se je omehtal: povedal je, da je kradel po vagonih, kar je dosegel, blago pa je nosil v kovčegu v Ljubljano, pa že precej časa, ker ga niso nikdar ujeli. Nazadnje pa ga je roka pravice le trdo zgrabila za ovratnik. Podrobnejša preiskava je nato razgrnila še lep vpogled v Vinkovo prejšnje življenje, ki je bilo kaj burno in na moč pisano. Pol sveta je obredel in se bavil z najrazličnejšimi posli, ki so bili rajši umazani kakor ne. Tudi z zvočništvom se je bavil med drugim. Zjaj bo vagonar

Obilica samostojnih predlogov.

Skupščina je nato soglasno sprejela obilico umestnih samostojnih predlogov, od katerih navajamo le glavne:

Predlog delegata Škrlija, da se čimprej uredi pokojniško zavarovanje strojnikov, zobnih tehnikov in trgovskih sodrnikov, in da se spričo pomanjkanja strokovnega šolstva v Sloveniji najdejo materialne možnosti za pospeševanje slovenskih strokovnih šol.

Predlog delegata Casarja iz Murske Sobote, da se uredba o minimalnih mezdah razširi tudi na poljedelsko delavstvo, pravtako tudi zavarovanje za bolezen, smrt in starost. Pravtako predlaga delegat, da se organizaciji poljedelskih delavcev prizna strokovna usposobljenost in da se poljedelski delavci sprejmeja v DZ.

Tehne predloge je stavil nato delegat Peter Rozman iz Maribora, ki je med drugim predlagal, da se čimprej izda zakon o regulaciji dela, ki naj bi točno določil, kdo ima pravico do dela v tovarni.

Sprejetih je bilo nadalje še več samostojnih predlogov, nakar je ob tri četrti na eno predsednik zaključil prvo zasedanje nove skupščine Delavske zbornice.

imel daljši dopust, kajti s policije so ga že prepeljali v sodne zapore.

»Črno vožnjo je delal«

Tako pravijo ljudje takim, ki se skušajo zastopati peljati z vlakom. Tako reč pa včasih slabo konča. To je poskusil tudi brezposelni delavec brez stalnega bivališča, veseli muzikant O. J., ki se je peljal danes kar z brzovlakom, v »brnini« seveda. Pri Litiji je hotel skočiti z vlaka, pa je padel na tračnice tako nerodno, da se je pošteno potolkel po obrazu. Počakati je moral drugi vlak. Reševalci so ga nato ob pol devetih zvečer prepeljali z glavnega kolodvora v bolnišnico.

Slovensko katoliško akademsko starešinstvo je zborovalo

Dopoldne ob 10 je bil v Akademskem domu občni zbor SKAS. Starešine so se pred zborovanjem udeležili skupne sv. maše, nakar so se podali na zborovanje. Zborovanja se je udeležil tudi gradbeni minister g. dr. Miha Krek, ki je tudi sam član starešinstva. Predsednik starešinstva g. ravatelj Remec je pozdravil g. ministra dr. Kreka, senatorja dr. Kulovca in poslal pozdrave odsotnim starešinoma dr. Korošcu in banu dr. Natlačenju.

Starešinstvo je izdalo za ta občni zbor tiskano brošuro z vsemi poročili odsekov. Burno pozdravljen je nato minister dr. Miha Krek orisal položaj Slovencev v državi. Orisal je tudi naš položaj z ozirom na zunanje politične razmere in poudaril, da nam je vseh časih potrebno le zaupanje v naše voditelje. Vsi so z zanimanjem sledili njegovi izjavi in obširnimi izjavljanjem in ga nagradili za to s prisrčnim ploskanjem.

Za njim je govoril g. prof. dr. Capuder o temi »Katoliške starešine v javnosti«. Orisal je delo naših starešin, ki so ga izvedli in ga še vršijo kot voditelji raznih organizacij in na raznih drugih vodilnih mestih. Omenjal je našo največjo kulturno ustanovo Prosvetno zvezo, ki je prav s pomočjo slovenskih katoliških starešin mnogo doprinesla k naši kulturi.

Nato se je razvila pri slučajnostih debata o raznih vprašanjih, nakar je bil občni zbor zaključen.

V obupu si je končala življenje pod vlakom

Celje, 16. aprila.

Pri g. Ceciliji Ogrizek v Komenskega ulici je služila 21 letna Ivanka Frišković. Bila je pridno in dobro dekle, zato so bili tembolj presenečeni vsi, ki so jo poznali, ko se je po Celju razvedela novica, da so jo našli mrtvo v odrezano glavo in desno ramo na tiru savinjske železnice. V obupu se je vlegla v soboto zvečer pod vlak, ki vozi iz Celja okrog tri četrti na 9 proti Savinjski dolini. Očividno se je vlegla tako, da je glavo položila na tir, si dala pod glavo desno roko in tako čakala, daji kolesa lokomotive končajo življenje. Pri sebi je imela vsa pisma, katere ji je pisal njen fant od vojakov in zapustila je tudi listek s sporočilom, da ji je zaradi notranje razrvanosti, razočaranja itd. nadaljnje življenje nemogoče in zato naj jo iščejo pri železniškem tiru.

Otvoritev II. umetnostnega tedna v Mariboru

Danes dopoldne je bila otvoritev II. Umetnostnega tedna v Mariboru. Izvršila se je istočasno z otvoritvijo razstave slikarskih umetnikov s severne meje. V veliki unionski dvorani, v kateri je nameščena razstava, se je zbralo ob 11 dopoldne številno občinstvo. Otvoritev je izvršil podpredsednik Umetniškega kluba Rudolf Golouh, ki je uvodoma pozdravil zastopnika bana, okrajnega načelnika dr. Šiško, mestnega župana dr. Juvana, zastopnika poveljnika mesta polkovnika Radovanovića in garnizionarja podpolkovnika Maslača, zastopnika škof. ordinariata kanonika dr. Osterca, okrajnega načelnika Eiletza, predstojnika mestne

Mariborski drobiž

Prometna nesreča. Na vogalu Frankopanske in Jezdarske ulice se je pripetila prometna nesreča, ki jo je povzročil avtomobilist, ker je preostro zarezal ovinek iz Frankopanske v Jezdarsko ulico. Zaradi njega je moral sodni oficijal Stefan Pušaver, ki se je pripeljal od kadetnice na motornem kolesu, zaviti s ceste na trotoar ter se zaleteti v zid. Kolo se je razbilo ter imalo Pušaver 10.000 din škode. 72letna Žerak Marija pa se je v zadnjem hipu rešila, da je ni povozil avtomobilist, ker se je pritisnila k zidu ter so kolesa le za las šla mimo nje. Proti nepredvidnemu avtomobilistu je policija naredila prijavo.

Ponarejena 10 dinarskih kovancev so prijeli orožniki na Teznu. Prišel je včeraj v trgovino Marije Potrč ter je kupil za 1 din cigarete, ki jih je plačal z 10 dinarskim novcem. Čim pa je možki odšel iz trgovine, je trgovka opazila, da ji je dal ponarejen denar. Poslala je takoj po orožnika. Poveljnik orožniške postaje Bajec je kmalu izsledil moža na cesti ter ga aretirati. Našli so pri njem še tri ponarejene kovance. Je to 28 letni tkalec Franc Kozar iz Dobrave. Pri hišni preiskavi so našli pri njem na podstrešju modele iz mavca za vliivanje 20 in 10 dinarskih novcev, nekaj cina in evince. Mož so aretirali ter izročili sodišču.

Zaradi požara, ki je nastal na Marenberškem gradu, na katerem je pogorela streha, je bila od orožnikov aretirana neka oseba. Sumijo namreč, da je bil požar podtaknjen.

Združenje obrtnikov, v katerem so organizirane vse mariborske male obrti, je imelo snoči občni zbor v Narodnem domu pod vodstvom predsednika Vahtarja. Navzoča sta bila predsednik obrtnega odseka TOI Ogrin in mestni obrtni referent dr. Senkovič. Tajniško in blagajniško poročilo je podal Kozar. Društvo ima 98 članov. — Predsednik Ogrin je ob zaključku obširno govoril o položaju našega obrtnega stanja. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika Vahtar, za podpredsednika Filipič, v ostalem pa stari odbor.

Dopoldne so v gostilni Sabeder na Teznu zborovali okoliški obrtniki. Občni zbor je začel in vodil predsednik združenja Josip Sabeder, ki je pozdravil navzočnega predsednika obrtnega odseka Zbornice za TOI g. Ogrina, zbornično svetnika g. Bureša in ostale. Omenil se je nato lani umrlih Ivana Založnika in Blaža Vicmana.

Združenje šteje 197 članov in zaposluje 286 pomočnikov in 169 vajencev. Blagajniško poročilo izkazuje 19.355 din dohodkov in 14.656 din izdatkov. Proračun za tekoče leto znaša 14.300 din dohodkov in prav toliko izdatkov.

Pri volitvah je bil izvoljen povečini stari odbor s predsednikom Sabedom in podpredsednikom Ivanom Lečem.

Na obnem zboru je govoril tudi g. Ogrin, ki je kot zastopnik obrtniških oblasti razložil položaj podeželskega obrtništva.

Šah

Zagreb, 16. aprila.

14. KOLO

Preinialk: Tomovič. Slovenska obramba damskega gambita. Začel je Preinialk precej boljše, toda napada ni pravilno izvedel. Tomoviču se je tako kmalu posrečilo izenačiti. Po hudi napaki je postala vseča Preinialkova kvaliteta in dva kmata in je v brezupnem stanju moral prepustiti nasprotniku celo točko.

Dr. Vidmar: Kostić. Grünfeldova obramba. Dr. Vidmar je že začel boljše. V zanimivem zapletu partije je Vidmar ugrabil Kostiću važnega kmata. V končnici trdnjav stoji Vidmarjeve figure boljše in bodo najbrže vzele Kostiću celo točko.

Vidmar ml.: Kalabar. Meranska obramba. Vidmar je dobro branil in je v končnici ugrabil nasprotniku kmata. Ob prekinitvi partije stoji Vidmar ml. dosti boljše in bo najbrž dobil celo točko.

Vuković: Filipič. Kraljeva indijska obramba. Beli je izvedel močan napad, toda Filipič se je dobro držal in je položaj ob prekinitvi igre precej nejasen.

Avirovič: Schreiber. Grünfeldova ind. obramba. Tudi o tej partiji je težko reči, kdo bi jo utegnil dobiti.

Lešnik: Rožič. Aljehinova obramba. Lešnik je hitro dobil premoč, ugrabil kmata in z dobro igro kmalu zmagal.

Petek: Furlani. Zaradi odsotnosti Furlanija je bila igra kontumcirana in si je Petek zapisal celo točko.

Pirc: Bröder. Ortodoksna obramba damskega gambita. Beli je imel nekaj prednosti že takoj v začetku, z napadom pa ni mogel prodrati. Po številnih izmenjavah težkih figur sta se igralca zednili na remis.

Stanje točk po 13. kolu: Kostić 8 (2), dr. Vidmar, Vuković 8 (1), Schreiber 8, Preinialk 7 in pol (2), Pirc, Tomovič 7 in pol (1), Vidmar ml. 7 in pol, Avirovič 7, Bröder 6 in pol, Lešnik 6 (2), Filipič 5, Petek 3 (3), dr. Kalabar 2 in pol, Rožič 1 (1).

Jutri je prost dan in bodo odigrane številne prekinjene partije.

Poštno uradništvo se bori z velikimi težavami

Ljubljana, 16. aprila.

Na obnem zboru Združenja uradnikov ptt stroke smo slišali, kako težak je njihov položaj, bodisi glede gmojne strani kakor tudi glede preobremenjenosti v službi.

Iz poročil odbornikov in drugih govornikov povzemamo, da stanje, v katerem se poštno uradništvo nahaja sedaj, ne more več dolgo naprej.

Predsednik sekcije Sturm je pozdravil vse navzoče, zlasti pa zastopnika direkcije dr. Kurbusa in delegata združenja iz Beograda Milanoviča.

Iz obširnega poročila tajnika Nadraga posnemamo, da šteje sekcija 672 članov. Sekcija ima razne odseke, ki živahno delujejo. Zlasti je bilo poudarjeno, da je poštno osebje preobremenjeno in zagrenjeno, ker je zapostavljeno napram ostalim državnim uslužbencem gmojno ter glede dopustov in napredovanj.

Mizerja tega stanja se zrcali v dopustih in boleznih. Uradnikom je pripadalo 20.770 dni dopusta, izrabili so 10.587 dni, 180 jih pa dopusta sploh ni dobilo. Uslužbenstvo trpi najbolj na je-tiki, revni in živčni izčrpanosti.

Združenje ima tri okrevališča, ki so zasedena, v kolikor dopuščajo gmojne in službene razmere.

Nekaj poraznih števil

Čisti dobiček ljubljanske direkcije ni po svetovni vojni do proračunskega leta 1934-35 presegal 15% celotnega dobička v vsej državi, v letu

1936-37 so slovenske pošte donosale 26.000.000 din dobička (28%), v koledarskem letu 1938 pa že 34.420.000 din. V tem letu so znašali skupni proračunski dohodki ljubljanske direkcije 79.240.000 dinarjev, odvedli smo torej 44% bruto dohodkov ministrstvu.

Medtem ko prebitek stalno narašča, pa padajo krediti, ki se nakazujejo direkciji. Leta 1927-28 so znašali 51.000.000 din, v letu 1938 pa samo 44 milijonov dinarjev.

Zapostavljanje, ki ga dokazujejo te številke, je posledica preostrega centralizma v proračunu. V interesu napredka stroke je, da se zopet uvede budžetiranje po direkcijah in da se poveča delokrog direkcij.

Splošno pomanjkanje osebja je postalo v naši direkciji še posebej neznosno zaradi napačne razdelitve osebja po direkcijah. Povprečno je v zadnjih letih odpadlo 8% postavitev na Slovenijo, do čim znaša odstotek ptt osebja v Sloveniji le 14%, odstotek prometa pa 18%. Po predlogu sistemizacije manjka v Sloveniji okoli 350 uslužbencev.

Na obnem zboru so ustanovili socialni sklad, ki naj bi uslužbencem pomagal v boleznih in gmojnih neprilikah, v katere zaidejo iz kateregakoli vzroka. Po poročilih odbornikov in izvolitvi novega odbora je bil lepo uspeši občni zbor zaključen. Pokazal je, da se ga stanovsko uradništvo v borbi za svoje pravice in nujne potrebe močno oklepa in upa, da bo končno le uspeš.

VZAJEMNA POSOJILNICA

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

V LJUBLJANI, MIKLOŠIČEVA CESTA 7
POLEG HOTELA UNION

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge po
4% do 5% po dogovoru

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila

Od tu in tam

Tekmo plugov bodo priredili od ponedeljka do četrta v okolici Smederevske Palanke. Tekmovalo bo okrog 40 plugov najrazličnejših domačih in tujih znamk. Večina plugov je pri nas uvoženih, pa se dogodi, da zmerom ne odgovarjajo našemu načinu obdelovanja zemlje ali pa tudi kakovosti zemlje same. Plugji so izdelani po načinu oranja v kraju, kjer je tovarna. Zato so tudi priredili to tekmo, pri kateri bodo komisijo sestavljali višji uradniki kmetijskega ministrstva, ki ima že več časa pripravljen načrt za ustanovitev zavoda za preizkušanje poljedelskih strojev. Dognanja teh poskusov bodo koristila v prvi vrsti umnim kmetovalcem.

Največji hotel v Plitvicah je zgorel pred dvema dnevi. Sredi popoldneva so se nenadoma pokazali zublji nad streho hotela, ki ima okrog 150 sob. Uprava je takoj telefonično poklicala gasilce iz Bihaca in Gospiča, toda oddaljenost teh krajev je toliko, da na gasilce niso smeli čakati. Kar je bilo letoviščarjev, se jih je polastil strah ter so z vso naglico pobirali svoje stvari. Ljudje so poskušali sami gasiti, toda močan veter je ogenj še bolj razpihal, tako da je bil hotel čez eno uro ves v ognju. Pogorel je do tal, ne da bi mogli iznositi iz njega vsaj najbolj priročne stvari. Škoda znaša okrog 8 milijonov dinarjev. Hotel je bil last banovine.

Tudi drugega vlomilca v blagajno Srbskega parobrodarskega društva v Belgradu so že prijeli. Ključavničar Ropotec je bil z vsem denarjem popihal v Virovitico, misleč, da tovariš ne bo ničesar znil o njegovem sodelovanju. Smolca so policaji zjutraj dobili na mestu vroma, ko se je zvil od bolečin. Ko se je po vrvi spuščal iz hiše, se mu je vrh utruga, da je padel in se hudo pobil na nogi. Ropotec je splezal po vrvi pred njim in pobegnil. Toda Smolca je izdal, nakar so ga brezskrbnega prijeli orožniki v Virovitici.

Zaradi izvedbe kanalizacije se je v Šabcu začela rušiti hiša, v kateri je bila ljudska šola. Občina je po načrtu izpeljevala kanalizacija in ukazala delavcem kopati tudi ob ljudski šoli. Ko so pa delavci izkopali globok jarek, so začele stene šole pokati. Šele tedaj so spoznali, da so izkopali temelje šole, ki so bili globoki komaj meter in pol. Komisija je pregledala hišo in ugotovila, da jo bo treba podreti.

Nov velikanski hotel, katerega lastnik je akademija znanosti in umetnosti, so dozdaj nedavno v Belgradu. Imenuje se »Balkans«, ima pa šest nadstropij. Gradnja si je zamislil in jo plačal trgovec Golub Janić, toda preden je svoj projektal, je umrl. V oporoki pa je napisal, da postane lastnik ogromne palače Srbska akademija znanosti in umetnosti. S takimi darovi je srbskim znanstvenim ustanovam dana možnost, da se nemoteno razvijajo in podpro denarno tudi vsa prizadevanja in delo znanstvenikov.

Najmočnejša kreditna zadruga je prav gotovo Zadruga bosan. železničarjev v Sarajevu. Ustanovljena je bila leta 1923 z namenom, da zagotovi svojim članom železničarjem cenejša posojila. Ta zadruga je do danes zbrala že okrog 13 milijonov dinarjev. Kmalu nato so ustanovili železničarji še posmrtniško društvo, ki ima premoženja za pet milijonov. Ko jim je vse to uspelo, so šli še naprej in ustanovili svojo zavarovalnico, ki zavaruje člana za največ 25.000 dinarjev za slučaj smrti. Ta zavarovalnica ima že 5500 članov in 66 milijonov kapitala. Da ne bi denar brezplodno ležal, je zavarovalnica dajala cenejša posojila in pripomogla, da je bilo v raznih bosanskih krajih postavljenih čez 3000 stanovanjskih objektov. Sedaj pa bo gradila še sarajevski nebotičnik. To bo velika palača, ki bo imela devet nadstropij, in bo najvišja v mestu.

Zanimivo razsodbo, kaj je podkupovanje državnih uradnikov, je izdalo kasacijsko sodišče v Belgradu. Na zatožno klop okrožnega sodišča v Belgradu so prišli Živko Novak iz Zagreba ter uradnika v finančnem ministstvu dr. Ritič in Radjo Jovanović iz Belgrada. Po prekuacijah v Evropi so prišli nekateri ljudje v našo državo. Nekateri so se obrnili na Novaka in ga prosili, naj jim za nagrado skuša izposlovati dovoljenje začasno bivanje v naši državi. Novak se je obrnil na Ritiča, a ta na Jovanoviča. Poskušali so dobiti še boljše zvezo ter so stopili v stik z Bogdanovičem, uslužbencem belgrajske policije. Ta jim je obljubil, da bo dovoljenje izposlovati, toda na domeničen sestanek, kjer naj bi jim izročili dovoljenje, so mesto Bogdanoviča prišli detektivski in vse tri prijeli. Pred okrožnim sodiščem so bili vsi trije težko obsojeni, toda kasacijsko sodišče je obsodbo razveljavilo. Postavilo se je namreč na stališče, da se sme uradnik obsoditi za podkupovanje v opisanih okoliščinah le v primeru, če se da ali pa če podkupnik koga za izvršitev dela, ki je protizakonito. Ker pa zakon dovoljuje izdajanje dovoljenja za bivanje in se ta dovoljenja tudi izdajajo, niso obsojeni ničesar zagrešili, če so hoteli izposlovati ugodnost, ki jo zakon dovoljuje. Zato jih je sodišče tudi oprostil veake krivde in kazni.

Tudi subotški gostilničarji se upirajo plačevanju nove odmerjene visoke banovinske trošarine na vino in žganje, ki jo je določila donavska banovina. Zgled novosadeških gostilničarjev jih je osvrčel, da so tudi oni sklenili etopiti do bana in povedati, da ne bodo sploh več točili vina in žganja, če se trošarina ne zniža in ne uvede prejšnji način pavšalirane trošarine. Dalje se bodo pritožili nad nedovoljenimi kremami, ki jih v Subotici kar mrgoli in katere dobivajo vino iz bližnje okolice, ne da bi plačale zanj občinsko ali banovinsko trošarino. Če pa bodo gostilničarji prisiljeni zapreti svoje lokale, se bo tihotapstvo še bolj razpelo.

Šest splavov, naloženih z lesom, bi se skoro razbilo na Savi pri Zagrebu, tam, kjer grade nov most. Iz Slovenije je priplulo šest splavov do mesta, kjer grade novi most in je zato v dno reke zabitih večje število novih pilotov. Prvi splav je že udaril ob tak pilot in se zasukal. Pretila je velika nevarnost, da se bo ostalih pet zaletelo v prednjega in se razbilo. Delavcem se je z veliko muko posrečilo, da so z dolgimi koli spravili prvi splav iz zagate, čeprav na tistem mestu reka zelo dere. Tako se je posrečilo spraviti naprej vseh šest splavov brez večje nešče.

Spor med osebnimi gospodarstveniki in občinsko upravo je dovel do ostavke 17 občinskih odbornikov. Gospodarstveniki so vzeli za povod svojega odpora proti imenovanju občinski upravi odlok, da se bo pobirala na reklame posebna mestna davščina. Sprčo razburjenja, ki je v mestu nastala, se je 17 odbornikov oddolilo podat ostavke. Ker je še poprej oddstopilo sedem odbornikov, je ostalo na občini z županom vred še sedem ljudi. Zdi se kot zelo verjetno, da bo moral nazadnje odstopiti tudi župan dr. Božič sam.

Velika noč naših izseljencev v Parizu

Veliki teden. Najprej se nam zdi, da mineva kot vsi ostali. Ko pa nas pot zanese na ozelenela Elizejske poljane, kjer vidimo in slišimo polno tujecev, ki so prav za praznike prišli v Pariz, (računajo, da je samo Angležev prišlo preko 20 tisoč) moramo spremeniti svoje prvotno mišljenje. Spremenimo ga, ko obiščemo na vzvišenem mestu stoječo in v pomladanskem soncu se kopajočo cerkev Srca Jezusovega, ki je vedno, še prav posebno pa ob dnevi Velikega tedna, obiskana od mnogih vernikov. In ko v cerkvi Naše Gospe, obdan od številne duhovščine opravlja velikonočne obrede Slovence, že poznani kardinal Verdier, ugotovimo, da je Veliki teden tudi v Parizu nekaj posebnega.

Velika nedelja je — praznik in veliki seštanek pariških Slovencev. Spet je cerkev Angelov varuhov na Gravelly blizu Pariza pozdravila lepo število Slovencev. Spet se je v cerkvi in izven nje čulo lepo slovensko petje, naši delavci-izseljenci so se spet sešli in se pogovorili o svojih težavah ter si voščili lepše dni. In končno ne smemo preko ugotovitve, kako nas je bil spet vesel graveljski župnik, Francoz, ki nas je vzbujal, kot da bi bili njegovi. Že nekaj let se pri njem zbirajo Slovenci, vedno jih lepo sprejme, vedno ima za vse lepo in tolažilno besedo. Tudi Francozi, ki so bili navzočni pri sv. maši, so bili zadovoljni, ko so spet čuli lepo ubrano petje slovenskih trpinov.

»Bog ima Slovence rad, da nam je dal tako lepo vreme, da smo se tako številno zbrali,« je rekel nekdo. In res je tako. 150 jih je prišlo iz samega Pariza in iz njegove bližine. Toda bili so med nami, ki so prišli po 100 in 200 kilometrov daleč. Niso se ustrašili stroškov, dušna potreba je bila večja od telesne. Prišli so, da se navzijejo dušnega veselja, ki ga nudijo velikonočni prazniki. Prišli so in so se pozdravljali. Nekateri so se poznali že od doma, drugi so se spoznali šele

tu, vendar se poznamo vsi, saj smo vsi med seboj bratje in sestre. Videli smo res žaljave roke, suhe in nagubane obraze. Delo jih je postaralo. Z velikim spoštovanjem smo si stiskali roke z odkrito željo v srcu, naj bi jim skoraj zasijali dnevi lepše bodočnosti, da bi se skoraj končal njihov križev pot po tujini in da bi tudi ti revni in ubogi enkrat dočakali srečen dan vstajenja.

Ob 11 se je pričela sveta maša. Usmiljenke Slovence iz Medona vodijo petje. Po cerkvi odmeva vesela Aleluja. Kje neki so misli teh 150 Slovencev? Koliko jih je, ki so jim misli pohitele v daljni domači kraj, kjer so pred leti obhajali praznike.

Vidimo, da je pri slovenski sv. maši vse več Francozov. Poznamo nas in vedo, da so to Slovenci, da so to delavci, zato jim toliko bolj ugaja njihovo petje. Po sv. maši je g. Camplin v slovenskem jeziku prebral evangelij ter spregovoril nekaj besed o prazniku.

Po opravljenem cerkvenem opravilu pa smo se pred cerkvijo slikali, nakar je sledilo skupno kosilo v bližnji restavraciji. Ko pa je bila ura dve, so bile v cerkvi slovenske litanije. Dan je minil, kot da bi ga preživeli doma v daljni domovini.

Vse prehitro je prišel čas slovesa in razhoda. Marsikatero oko se je zasolilo, ko so si spet stisnili roke. Vsi so se seveda prej zahvalili svojem dušnemu pastirju g. Camplinu, ki se toliko žrtvuje za nas izseljence. Nato smo se razšli.

Rdeča cerkev, posvečena Angelom varuhom, je delo kardinala Verdiera, ki je dal v nekaj letih po delavskih predelih Pariza, kakor tudi v njegovi okolici postaviti 100 cerkva.

In sedaj je ostala sama, brez Slovencev. Odšli so, da si bodo služili kruh, z njimi pa je odšel blagoslov in pa veselo upanje, da se bomo spet zadovoljno sešli 15. avgusta. L. B.-c.

»N mav čez izaro«

Ali bodo koroški Slovenci dobili svojo mladinsko organizacijo?

Ljubljana, 16. aprila. Pod naslovom »Organizacija Hitlerjeve mladine je postala obvezna!« piše zadnji »Koroški Slovenec« naslednje: Kancelar Hitler je odredil, da je za naloge telesne, dušne in pravne vzgoje celokupne mladine v rajhu poleg doma in šole pristojen izključno vodja organizacije Hitlerjugend. Vsa mladina od 10. do dovršenega 18. leta se obvezno učlani v Hitlerjevo mladino. Postavni zastopniki 10 let starih dečkov in deklic prijavijo vsaj do 15. marca vsakega leta. Za letnike 1921 do 1929 bo državni mladinski vodja določil termin vstopa s posebno odredbo, v koliko seve mladostniki niso že člani te HJ.

Izjema za nememško narodne skupine! Za mladino nememških narodnih skupin v Nemčiji je predvidena izjema. Zadevna odredba pravi, da je mladina, katere starši ali očetje po izjavi pripadajo danksi ali poljski narodni skupini, od obveznosti izvzeta in ji ni treba pripadati HJ. Starši javijo svojo tozadevno željo in ji upravni oblasti. Mladinske organizacije drugorodnih narodnih skupin nadzira notranji minister.

Kako je s slovensko koroško mladino? Slovenska prosvetna zveza se je kot zastopnica slovenske narodne družine na Koroškem obrnila na pristojno mesto z željo, da se ugodnost lastne mladinske organizacije dovoli tudi koroškim Slovence. O rešitvi vloge bomo pravočasno poročali.

V št. Jakobu v Rožu je bil imenovan nov občinski odbor. Zupan je postal posestnik Fregin Eduard, med odborniki pa so tudi krajevni kmečki vodja Jožef Gabrutsch, posestnika Fr. Obilčnik in Janez Wohinz ter nadučitelj Jožef Marintech.

V Grebinju so pokopali tri zavedne Slovence,

Lepo uspeli gasilski parlament

Ljubljana, 16. aprila. Gasilska zajednica, v kateri je včlanjenih 26 gasilskih žup z 953 gasilskimi četami, ki izkazujejo impozantno armado 31.690 članov — aktivnih gasilcev, je danes na belo nedeljo polagala svoj letni račun o vseh poslih in uspehih preteklega leta. Občni zbor, ki se je spremenil v odlično manifestacijo našega gasilstva za narod in enotnost države, je otvoril in vodil starešina dr. Anton Kodré. Občnega zbora se je udeležilo 47 zunanjih delegatov, 18 osrednjega in 4 člani nadzornega odbora. Trajal je dobre 3 ure v verandni dvorani restavracije hotela »Union«. Potekel je mirno, stvarno in harmonično ter je pokazal vso discipliniranost in notranjo moč slovenskega gasilstva. Občnemu zboru so poleg delegatov prisostvovali starešina Gasilske zveze v Belgradu, minister g. Fran Snoj, zastopnik g. bana ban. inspektor dr. Fran Logar, zastopnik poveljnika dravske divizije polkovnik Ljubomir Živanović, zastopnik mestnega župana, mestni svetnik Slapšak in drugi.

Starešina Gasilske zajednice dr. Fran Kodré je tople pozdravil najprej zastopnika civilnih in vojaških oblasti, zlasti zastopnika vojske, s katero so gasilci odločeni delovati roko v roki za obrambo naše domovine. (Viharni pozdravi vojski!) Med živahnim odobravanjem je občni zbor sprejel in odposlal vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. kr. Vis. Tomislavu kot pokrovitelju gasilstva, dalje pozdravni brzojavki ministrskemu predsedniku in ministru za telesno vzgojo. Toplo je pozdravil nadalje generalnega inspektorja gasilstva g. Iljo Pintarja.

Razna poročila funkcionarjev

Starešina dr. Anton Kodré je nato podal prav pregledno in jedrnat poročilo o poslovanju osrednjega odbora zajednice v preteklem letu ter o uspehih in o izvršitvi prejšnja leta začrtanega programa. Gasilstvo stremi za spremembo gasilškega zakona, da se doseže čim večja samostojnost gasilskih zajednic. V splošnih obrisih je nanizal vse uspehe in posle, naposled navajajoč velik pomen letošnjega gasilškega kongresa, ki bo sredi avgusta v Ljubljani. Za ta kongres je že sedaj veliko zanimanje. Njega namen je v prvi vrsti afirmirati obstoj domačega gasilstva, da je naše gasilstvo prav toliko potrebno, ko naša vojska. Gasilstvo je druga armada. Tega se morajo za-

Voda, sonce, zrak in CIMEAN kopalne tablete — to je zdravje.

Srajce, kravate, Karničnik, Nebočnik.

Dve tritonski tehnični v dobrem stanju eta poceni naproday na Mestni pristavi v Ljubljani.

prave korenine. 81 letnega posestnika Jož. Sumniča, 89 letnega Jakoba Kopeiniga in 63 letno vdovalo Valburgo Ruprecht iz Popje vesi. Sumnič in Kopeinigi sta bila trdna, pobožna in narodna moža, ki sta v svojih hišah imela samo slovensko časopisje in Mohorjeve knjige. Tudi Ruprechtova je bila naročnica slovenskega časopisja. »Koroški Slovenec« pristavlja k svojem poročilu o teh smrtih: Kaj bo, ko ves stari rod odmrje?

Svinjska mast in surovo maslo se od začetka aprila oddajata le na podlagi seznamov odjemalcev, ki jih vodijo trgovci. Prosto nakupovanje masti v različnih trgovinah ni več dovoljeno. Ta predpis se utemeljuje s tem, da se bo tako omogočila pravična in enakomerna razdelitev surovega masla in masti med vse sloje.

Težka prometna nesreča se je dogodila v št. Rupertu pri Velikovu. Na mokri cesti se je prevrnil voz s 500 kg kamenja, na katerem je bilo 5 delavcev. Delavec Smetanij je obležal takoj mrtev, Janez Koscher pa se je težko poškodoval.

V gradu v Zagorjah pri Medgorjah, kjer je bilo taborišče deklet, ki se nahajajo v polletni delovni službi, je nenadoma izbruhnil požar, ki je uničil vse prvo nadstropje. K sreči so bili gasilci takoj na mestu in so požar pogasili. Kljub temu pa je bila škoda zelo velika, ker je zgorelo tudi več dragocenih stvari.

Jeli potrebno

neprestano opozarjali na »Bayer«-jev križ na Aspirin-tabletah! Pač, kajli vedno znova se pojavljajo palvorbe z nakano, okristili se s svetovnim slovesom Aspirin-tablet.

ASPIRIN

TABLETE

Cylos sag. pod 3. brojem 37608 od 0. XI. 39

Celjske novice

Umrli je v Celju po dolgem trpljenju g. Min. Levstik, učitelj v pokoji. Pogreb bo v torek, dne 18. t. m., ob 16.30 izpred hiše žalosti na Bregu.

Žrtev fantovskega pretepa. V soboto okrog pol 10 zvečer so našli pred Gajskovo gostilno v Ljubljani na cesti nezvestnega fanta, ki je imel precej težko rano na glavi in vratu. Kakor so pozneje dognali, je to Kolenc Rudolf iz Leskoveca pri Škofji vasi, 29 letni delavec v cinkarni. Postal je žrtev fantovskega pretepa.

Vlom v trgovino. V trgovini Posnigg Marice v Gaberju je bil v noči od sobote na nedeljo izvršen vrom. Neznani storilec je prišel skozi vrata in vežo v trgovino z mešanim blagom ter odnesel mnogo manufakturnega blaga v skupni vrednosti okrog 30.000 din. Z

Občni zbor inženirjev in arhitektov

Snoči je imelo Združenje jugoslovanskih inženirjev in arhitektov, sekcija Ljubljana, svoj redni letni občni zbor v Kazini, v na novo preurejenih društvenih prostorih. Predsednik sekcije inž. Bevc je v svojem poročilu poročal, da društvo beleži v svojem 20. letu lepo bilanco uspehov.

V tajniškem poročilu je inž. Rus poročal, da kljub burnim časom odbor pridno dela. Sekcija ima 367 članov raznih strok. Junija meseca bo v novem Sadu skupščina Združenja, kjer se bodo obravnavala nova pravila, tako da bo sekcija postala avtonomno društvo. Iz tajnikovskega poročila posnemamo, da je odbor delal zlasti na tem, da se domačim inženirjem preskrbi namestitve, kjer so bili prej nameščeni v velikem številu tuji, in ne brez uprha.

Sledila so poročila drugih odbornikov in predsednikov klubov. Iz poročila inž. Gregorčiča, referenta za nezaposlene inženirje, posnemamo, da je brezposelnost padla. Za klub arhitektov je poročal inž. Sever, ki se je zavzemal zlasti za to, naj bi občine, pa tudi druge ustanove razpisale javne licitacije za dela, da bi tako čim več projektantov imelo možnost uveljaviti svoje sposobnosti. S tem bi bila tudi izbira projektov večja. Sprožena je bila misel, naj bi se ustanovila zadruga Dom inženirjev. Za to bi bilo potrebno, da bi pristopilo čim več novih članov.

Razpravljalo se je tudi o strokovnem glasilu Združenja, ki naj bi se s prihodnjim letom temeljito reorganiziralo. Novi list naj bi se imenoval »Inženir«.

Častniki ljubljanske garnizije priredijo 17. t. m. ob 22 v dvorani »Zvezde« družabni večer v čast in slovo dosedanjemu poveljniku divizije generalu g. Lukiču Djordju, o čemur se obveščajo vsi prijatelji in spoštovanci generala g. Lukiča. — Iz pisarne komande mesta Ljubljana št. 234.

Lani nad 24 milijonov din požarne škode

Gasilski inspektor inž. Dolenc je podal kratko in zanimivo strokovno-tehnično poročilo. Sestavljen je tudi statistiko požarov. Lani je bilo 668 večjih in manjših požarov, ki so povzročili 24.739.782 din požarne škode. Pri gasilskih akcijah je delovalo skupno 11.798 gasilcev, ki so delali 2154 ur, kar da 25.412.921 delovnih ur. Če bi računali za to težavno delo 4 din na uro, bi morali gasilec plačati 101.651.684 din. Gasilci pa so s svojim delom obvarovali v Sloveniji nad dve sto milijonov narodnega premoženja pred uničenjem po ognju.

Pozdrav ministra g. Snoja

Minister g. Fran Snoj je kot starešina Gasilske zveze zelo tople pozdravil občni zbor zajednice, ki je preteklo leto opravila prav veliko delo. Povedal je, da je za ljubljanski gasilski kongres določena podpora 200.000 din, posebej pa še 70.000 din za gasilsko razstavo, ki naj bi bila trajne vrednosti. (Del govora prinašamo na drugem mestu.)

Sledila so nato še druga poročila. Tako je poročal Kramberger o »Gasilec«, Mikuž o »Samopomoč« in Drobne o nabavljalni zadrugi. Občni zbor je nato obravnaval do 30 raznih samostojnih predlogov Zborovanje je bilo opoldne končano.

Presunjeni sporočamo znancem in prijateljem žalno vest, da je v noči od 15. na 16. aprila, previden z verskimi tolažili, po dolgem trpljenju umrl naš oče, gospod

MIHAEL LEVSTIK

učitelj v pokoji

Pogreb bo v torek, dne 18. aprila ob 16.30 izpred hiše žalosti na Bregu.

Proseč za tiho sožalje, priporočamo pokojnika v dober spomin. V Celju, dne 16. aprila 1939.

Vladimir, Marija, Jela in Vera, otroci.

Oddahnili smo se: še bodo v Ljubljani ligaške tekme

SK Ljubljana : BASK (Belgrad) 2:0 (1:0)

Današnja ligaška tekma, ki jo je odigrala enajstletna SK Ljubljana s belgradskim klubom Baskom, je bila za naše moštvo izredno važna. Dve točki, ki sta bili za drag kup napredaj, bi našemu ligasu zagotovili obstanek v ligi tudi še za prihodnje leto, če bi bili dobljeni. Dejstvo, da je bila v tej sezoni tekma s Baskom hkratu tudi zadnja, ki jo Ljubljana igra doma, je privedlo na igrišče skoraj 2000 gledalcev.

Ob pol petih popoldne so v jasnem popoldnevu nastopili črno-beli Baskovci v precej nevnavni postavi. Takole: Bijelič, Klišarič-Tomašević, Matijas-Lučič-Vučičević, Komorski, Lah, Milič, Sarič. Spasovjevič. Belozeleni Ljubljanci so nastopili z zmagovalci od prejšnje nedelje: Lindič, Ceglar-Bertoncelj, Stanko, Serce-Pupo-Boncelj, Janežič, Tonček, Grintal, Nikolič, Trko. Sodil je g. Dukič iz Sarajeva. — Kljub izredni obilici prav lepih, zrelih situacij sta bili izkoriščeni le dve in še ti dve takrat, ko ni bilo pričakovati. Prva je bila prav realizirana v redu, drugo pa je Grintal zvito izkoristil.

Po igri, v kateri je bil prvi četrt ure dokaj mrtev in mlačen, se je razvil živahen boj, v katerem sta obe strani dali bistveno različno partijo. Baskovci so igrali s precizno mašinerijo, ki je skušala najprej osvojiti prvo besedo v terenu in šele nato morda poskusiti pred golom. Ljubljana pa se je v polju branila uspešno, čeprav ni bilo v njej vselej za oko učinkovito, zato pa je poskušala z odločnimi, naglimi prodori, ki so Baskovi obrambo dali dela čez glavo. Pri prvem moštvo so bile posebno očitne odlike naglica, odločen štart, natančna, čeprav preveč bujna kombinacijska igra in gladko menjavanje mesta ob spremenjenih situacijah: čedna, skupna igra, ki je jemala s posameznikov velika bremena. Šibke plati pa so bile: veliko slepomiselnost pred golom, redko streljanje, čezmeren temperament in nagajenje do driblingu, čigar posledica je bilo pogosto zadrževanje žoge, ki je kvarilo napadalne načrte. Ljubljansko moštvo je dalo zelo pošteno in prizadevno partijo, ki je

imela odlike v nagli prodornosti, pridni, čeprav nekoliko nespretni pomoči in sili. Slabo pa je vedno bilo postavljanje, pomanjkljiv čut za menjavo mest ob nastajajoči situaciji, zadrževanje žoge in oddajanje na slepo. Tudi skupna igra je pri nas še vedno le slučajen mozaik posameznih naporov. Baskovci so imeli dva v glavnem dobra, sicer ne vselej zanesljiva branilca, požrtvovalnega golmana, zelo dobro halflinijo z neutrudljivim center-halfom in napad, ki je ustvarjal šanse ter si jih sam zaziral. Omembe vredni bi bili krili, Sarič in deloma Šurdonja, ki pa se je vse preveč zanašal na telesno silo in na driblinsko znanje ter je zato tudi pokvaril s samoljubnim zadrževanjem žoge marsikakšno priliko, ki bi bila utegnila ljubljanski obrambi pobeliti lase. Moštvo je izredno odporno, pa tudi nekoliko nedisciplinirano. Ljubljanci Lah, na katerega nastop je bilo obitvno radovedno, je bil sicer mož na mestu, zdela pa se je, kakor bi se nekoliko štedil. Brez dvoma igra, kadar gre zares, z večjim ognjem in pridnostjo.

Ljubljana je imela v glavnem dobro obrambo: celo Ceglar, ki je bil skrajša precej nesiguren, se je v drugem polčasu popravil. Halflinija je delala zanesljivo, dasi je to pri nas še vedno nekakšna »separatna« linija, ki ne drži žive zveze z obrambo in napadom, ampak dela zase. Obe zvezi, leva in desna, sta halfom sicer požrtvovalno pomagali, vendar smo mnenja, da taka pomoč v halflinijo pogosto prinaša zbeglost. Krili sta dolžnost opravili; Erber celo prav lepo, le da so nanj menda igralci pozabili! Zakaj? Grintal je dal nekaj izrednih potez; brez pomočnikov v bližini pa so večinoma končale brez uspeha. V celem je bil včasih tudi nekoliko zložen, menda prav zato, ker ni imel v neposredni bližini pomočnikov.

Prvi gol je iz bližine zabil v 39. min. prvega polčasa Nikolič, drugega (malo si je pomagal pred strelom z roko) v 6. min. drugega Grintal. Marsikaj prilik je še bilo, izkoriščena pa ni bila nobena. Srednjedobro je sodil g. Dukič iz Sarajeva.

BSK : Hajduk 2:0 (1:0)

Belgrad, 16. aprila.

Tekma med BSK-om in Hajdukom je potekala v popolni premoči BSK-a. Hajduk se je v prvem polčasu sicer še precej dobro branil. V drugem polčasu pa je na vsej črti popustil. S svojo ostro in surovo igro je izgubil precej simpatij med belgradskim športnim občinstvom. Posebno surovo je igrala Hajdukova obramba in srednji krilec Požega.

V 36. minuti prvega polčasa je levi branilec Matošić ostro podrl Valjarevića v trenutku, ko je ta hotel streljati žogo na gol. Sodnik Podubski ni prisodil enajstmetrovke, kar je vzbudilo med občinstvom precej nezadovoljstva. Na igrišče je celo začelo leteti kamenje. V prvem polčasu je bila igra še nekam zanimiva, ker je bil Hajduk vsaj nekajkrat enako močan kot njegov nasprotnik. V drugem polčasu pa je igra potekala ves čas pred Hajdukovim golom, kakor da bi bil to BSK-ov trening igre na en gol. Hajduk se mora danes zahvaliti neverjetni sreči svojega vratarja in smoli BSK-ovega napada, da ni bil tepen še huje. Prvi gol je padel v 28. minuti po zaslugi Glišovića, drugi gol pa šele v 30. minuti drugega polčasa, ko je desni branilec Milutin z roko ustavil žogo. Iz enajst metrov je BSK zabil drugi gol. Zmaga BSK-a je zaslužena in bi morala biti še večja. Tekmo je sodil g. Podubski iz Zagreba slabo in v škodo BSK-a.

Hašk : Gradjanski 1:1 (1:1)

Zagreb, 16. aprila.

Vroč in lep dan je izvalil na obe zagrebski ligaški tekmi čez 6000 gledalcev. Kljub govoricam, da bo Hašk prepuštil današnjo tekmo Gradjanskemu in mu s tem omogočil, da bi postal prvak, je Hašk nastopil v svoji najmočnejši postavi, prav tako tudi Gradjanski. Igra je bila ostro in zelo surova. V prvem polčasu je Hašk ostro napadal. Duković je na Hitrečov predložek zabil prvi gol 1:0 za Hašk. Gradjanski se je nato trudil, da bi izenačil. Po številnih napadih mu je to zaradi napake Haškove obrambe kmalu uspelo. V 15. minuti je podal Antolkovič z glavo Lešniku žogo, ki jo je poslal med branilcem Haška ostro mimo vratarja Zmare v mrežo. 1:1. Hašk je imel na polju več sreče ter je večkrat tudi ogražal vrata nasprotnika. Tu pa je Glaser dobro branil. Gradjanski je pokazal, da ne zasluži naslov državnega prvaka. V drugem polčasu je Gradjanski prišel z ostro in surovo igro, da bi izenačil premoč Haška. To je rodilo tudi pri Hašku surovost. Sodnik je najprej spregledaval in dopuščal vse surovosti, pozneje, ko je hotel igralce pomiriti, pa je bilo prepozno, ker so bili že preveč sovražno razpoloženi. Vrhunec je surovost dosegla v 35. minuti drugega polčasa, ko je sodnik žvižgal 11-metrovko proti Hašku. Igralec Duh ni bil postavljen v kazenskem prostoru in je bila enajstmetrovka nekoliko preostro prisojena. To je razburilo igralce Haška in Konstantinovič je napadel sodnika. Sodnik pa ga je izključil. Ta pa se ni hotel umakniti in je bila igra prekinjena za četrto ure. Enajstmetrovko je vratar Haška ubranil. To je igralce Gradjanskega popolnoma potrl in so še nadaljevali s surovo igro, tako da je moral sodnik izključiti Jazbinska in Cimermančiča ter Haskovca Kocejića. Sodnik Milinarič je sodil objektivno, toda prenehalo odločno. Sam je bil večinoma kriv za surove izpade.

Jedinstvo : Slavija (S) 2:2 (2:0)

Belgrad, 16. aprila.

Na igrišču BSK-a je bila danes pred 6000 gledalci odigrana prvenstvena nogometna tekma med Jedinstvom in sarajevsko Slavijo. Slavija je bila danes od začetka do konca igre boljše od Jedinstva, vendar pa bi se bilo kmalu zgodilo, da bi igro celo izgubila. V prvem polčasu je bila mnogo boljše od Jedinstva. Izvajala je lepe kombinacije, pred golom pa ni imela sreče. Jedinstvo je igralo podrejeno vlogo in je le redkokdaj prodrl do nasprotnikovih vrat. Pri streljanju pa je imelo več sreče.

V 34. minuti, ko je imela Slavija precejšnjo premoč, je nenadno sledil napad Jedinstva, iz katerega je nastala pred golom gneča. Priliko je izrabil Živković in zabil prvi gol. Gmaja minuto pozneje je Živković ostro streljal na vrata. Vratar Kristulović je žogo spustil iz rok v mrežo. Že se je zdelo, da bo Slavija doživela poraz.

V drugem polčasu je bilo Jedinstvo mnogo boljše kot v prvem. V 29. minuti pa se je Slavija spet prebudila. Rajlič je izredno lepo prodrl, podal žogo na levo krilo Matekalu, ki je znižal razmerje šalipurja 1:1. Že v 31. minuti je Rajlič na prednožko Šalipurja izenačil. Po tem голу je Slavija imela igro popolnoma v rokah, toda zmagovalnega gola ni bilo. Tekmo je sodil dobro g. Nenković iz Kragujevca.

Gradjanski (Skopje) : Jugoslavija 2:1

Zemun : Slavija (V) 1:0 (0:0)

Belgrad, 16. aprila.

Na igrišču SK Sparte v Zemunu je bila odigrana prvenstvena tekma med kluboma, ki se borita za obstanek v ligi. Tekma je potekala v znamenju velike nervoznosti. V prvem polčasu je bil Zemun v majhni premoči in je to premoč obdržal do konca. Vendar golov ni hotelo biti. Šele v drugem polčasu je Zemun zabil zaslužen častni gol in odnesel obe točki.

LIGAŠKA TABELA

1. BSK	20	15	3	2	61:14	33	točk
2. Gradjanski	20	13	3	4	48:15	29	"
3. Hajduk	20	11	4	5	50:28	26	"
4. Jugoslavija	20	11	4	5	36:23	25	"
5. Hašk	20	9	5	6	39:26	25	"
6. Jedinstvo	20	8	3	9	34:8	19	"
7. Slavija	20	7	4	9	32:38	18	"
8. Bask	20	5	6	9	23:34	16	"
9. Ljubljana	20	6	4	10	20:37	16	"
10. Gradjanski-S	20	6	2	12	26:53	14	"
11. Zemun	20	4	3	13	18:57	11	"
12. Slavija-V	20	4	2	14	22:46	10	"

Prihodnjo nedeljo igrajo: V Zemunu: Ljubljana : Zemun, v Belgradu: Jedinstvo : Hajduk, Bask : Slavija (V), v Zagrebu: Hašk : BSK, Gradjanski : Jugoslavija, v Skoplju: Gradjanski : Slavija (S).

SK Železničar : SK Kranj 1:3 (1:1)

Maribor, 16. aprila.

Danes je bila odigrana na stadionu Železničarja tekma v četrtni finalu med SK Železničarjem in SK Kranjem, ki se je proti vsemu pričakovanju končala z zmago gostov. Današnja zmaga Kranjčanov je povsem zaslužena. Moštvo gostov se je predstavilo kot zelo disciplinirano moštvo, dovolj vigrano, ki je domačine prekašalo predvsem v startu in po igri z glavo, zaostajalo pa je za domačini v tehničnem znanju in zato svoje premoči ni moglo izraziti z višjimi številkami. Gostje so bili predvsem v prvem polčasu dosti boljše od domačinov, v drugem polčasu pa so se umaknili v obrambo in je igra potekala tako rekoč v kazenskem prostoru gostov. Zaradi pomanjkanja strelcev pa se razmerje golov ni moglo spremeniti. Gostje so imeli svoje najboljšje moči v ožji obrambi in v napadu. Krilska vrsta ni prišla toliko do izraza, ker se je preveč umaknila v obrambo. Domači so se skoraj vsi zelo slabo odrezali. Vratarja za poraz ne zadene nobena krivda, pač pa oba branilca. Tretji gol je dobil vratar Jež šele dve minuti pred koncem igre. Tekmo je sodil g. Kopic.

MARIBOR JUNIORSKI PRVAK

Maribor, 16. aprila.

Dopolodne se je odigrala na igrišču SK Rapida juniorska prvenstvena tekma med SK Mariborom in Rapidom, ki se je po obojestranski slabi igri končala neodločeno. Izid tekme je 0:0. S tem je Maribor dosegel 11 točk, ter mu letošnjega prvenstva nihče več ne more vzeti.

Šiškarji so morali odložiti puške

ŽSK Hermes : I. SSK Maribor 2:2 (2:0)

Danes dopoldne je bila na igrišču SK Jadra na v Trnovem odigrana važna povratna nogometna tekma med moštvom ŽSK Hermesa in moštvom I. SSK Maribora. Tekma je morala odločiti, kdo bo šel naprej v borbo za vstop v ligaški razred. Ker je tekma končala neodločeno, je ta odgovorna naloga pripadla Mariborčanom, ki so v prvi tekmi na svojem igrišču premagali Hermežane z rezultatom 2:0.

Hermežani so začeli z izrednim elanom. Njihove preproste, pa lepe in učinkovite kombinacije so kar kmalu spravile Mariborčane iz koncepta. Odličen štart in lep pregled sta dali Šiškarjem na terenu veliko prednost ne glede na to, da so se na manjšem igrišču prej znašli kakor njihovi nasprotniki, ki so znani po svoji lepi, toda zamudni kombinacijski igri, katera jemlje in zahteva mnogo prostora. Po ostrem pritisku je kmalu prišlo do zasluženega hermežanskega uspeha. Ferjan je dobil lepo žogo ter je iz izredno težavne situacije zabil tik ob desni prečki 1:0 za Hermes. Po tem голу so gostje ozneveli ter zlasti po krilu Tičarju živo napadali. Precejšnja smola jim je onemogočila, da bi izenačili. Hermes je kmalu vrnil milo za drago in že po kratkem času spet prevzel polno iniciativo na igrišču. Čvrsto in odločno je igrala vsa enajstletica, tako v formi je že zlepa

Lahkoatleti se pripravljajo za srečanje z atleti iz Julijske Krajine

Ze konec tega meseca bodo slovenski atleti stali pred težko preizkušnjo. 29. in 30. aprila je na programu atletski dvoboj med Julijsko Benečijo in Slovenijo v Trstu. Skoraj prehitro! Seveda, če bo do tega srečanja sploh prišlo; zdi se namreč, da so danes druge stvari važnejše kakor pa športna srečanja.

Z današnjim uvodom v atletsko sezono smo v v glavnem zadovoljni. Nekateri atleti pozimi niso počivali in nam vzbujajo za letošnjo sezono najlepše nade. Pripominjamo pa, da rezultati o tehkih niso realni, ker je bilo tekalističe nerabno. Zimski mraz in dež sta tekalističe čisto zmečala, tako da bi bili dejanski rezultati v tehkih gotovo še boljši. Tekmovanje se je pričelo z običajno zamudo in se je v redu odvijalo. Poleg ljubljanskih atletov so prišli še trije Mariborčani in Pleteršek iz Celja.

V naslednjem podajamo tehnične rezultate:

Tek na 100 m:

1. Čičar, Ilirija 1.6; 2. Skušek, Primorje 11.7; 3. Polak, Ilirija 11.8.

Tek na 400 m:

1. Pleteršek, Primorje 52.8; 2. Poljšak, Primorje 54.9.

Tek na 800 m:

1. Nabernik, Primorje 2.02; 2. Košir, Planina za prsa, 3. Muravs, Železničar 2.06.8.

Tek na 1000 m:

1. Kvas, Ilirija 35.34 ena petina, 2. Perc, Primorje 36.10 tri petine, 3. Glonar, Ilirija 36.29 štiri petine.

Skok v višino:

1. Bratovž, Ilirija 175 cm, 2. Polak, Primorje 170 cm, 3. Marek, Primorje 170 cm.

Skok ob palici:

1. Kosec, Primorje 3.21, 2. Zupančič, Planina 2.80 m.

Skok v daljavo:

1. Klinar, Planina 6.09, 2. Lončarič, Maraton 5.97, 3. Lajko, Litija 5.89.

Trisкок:

1. Smolej, Planina 12.51, 2. Lončarič, Maraton 11.89, 3. Lozar, Planina 11.59.

Met kroglice:

1. Klinar, Planina 12.95, 2. Hlade, Železničar 12.39, 3. Jeglič, Planina 12.15.

Met kladiva:

1. Gujznik, Železničar 38.04, 2. Hlade, Železničar 36.27, 3. Jeglič, Planina 32.93.

Met diska:

1. Klinar, Planina 37.42, 2. Jeglič, Planina 36.47, 3. Hlade, Železničar 36.28.

Met kopja:

1. Vehar, Ilirija 43.05, 2. Klinar, Planina 42.26, 3. Vukšinič, Ilirija 41.30.

Tek čez drn in strn v Zagrebu

Zagreb, 16. aprila.

V Zagrebu je bilo danes prvenstvo zagrebske lahko atletske podzveze v teku čez drn in strn. Proga je bila izpeljana v Maksimirju, toda zelo slabo zaznamovana, da je večina tekmovalcev zgrešila pol. Sploh je prireditev trpela na slabi organizaciji. Prvenstvo Hrvaške si je priboril zagrebski Slovenec Kofnik Jože (Concordija) v času 14.48.8 Proga je bila namreč dolga 5 km. Drugi je bil Flase (Hašk) 15.08, tretji Hornik (Maraton, Zagreb) 15.11, četrti Šindelar (Concordija), peti Krajcar Ivan, šesti Krajcar Franc (oba Concordija).

Čakovečki SK : SK Celje 2:1 (2:1)

Celje, 16. apr.

Popoldne je bila pred približno 400 gledalci odigrana prvenstvena LNP tekma med gornjima moštvoma. Igralci niso nudili lepega nogometa. Mestoma so igrali skrajno surovo, posebno SK Celje. V prvem polčasu je levo krilo Ogrinič dobil visoko žogo, ki jo je poglal v prečko, od katere se je odbila v vratarja in nato v gol. 1:0 za Čakovec. Kmalu nato je isti igralec iz 30 m povišal rezultat na 2:0. Nato je Dobrajc znižal na 2:1. Čakovsko moštvo predstavlja dobro enajstletico. Celjani so še dobro igrali v prvem polčasu, v drugem pa so bili skrajno surovi in sta v surovosti prednjačila ajramovič in Koprivšek. Sodil je g. Maccoratti.

Dopolodne je bila tekma pri »Skalni kletci« med mladino SK Jugoslavije in mladino SK Olimpa. Rezultat je bil 3:2 (1:0). Zmaga Jugoslavije je bila povsem zaslužena.

V triglavskem veleslalomu je zmagal Nemec

Triglavski smuk je vsakoletna zaključna smučarska prireditev. Zlasti letos se je obetala velika mednarodna udeležba. Zaradi nepredvidenih dogodkov pa so v zadnjem trenutku odpovedali Romuni, Italijani in Bolgari. Tudi Nemci so prišli šele večer popoldne. Nemška ekipa pa je bila močna in je startalo 10 tekmovalcev. Letošnji triglavski smuk pa je zahteval tudi nekaj žrtve. Trije tekmovalci in dve tekmovalki so se deloma

Francoski nogomet

V francoski prvi diviziji so bili danes doseženi naslednji rezultati: Excelsior : Olympique Lille 1:1, Strasbourg : Havre 3:1, Rouen : Roubaix 0:0. Druga divizija: Stade Rennais : Dieppe 2:0, Reims : Toulouse 1:1, Colmar : Arras 1:1, Ales : Nice 1:0, Valenciennes : Mulhouse 2:1, Charleville : Hautmont 4:2, Dunkerque : Gironclins 1:0, Cap Troyes 1:0, Nîmes : Montpellier 1:0, Boulogne : Longwy 6:0.

Italijanski nogomet

V italijanski prvi diviziji so bile danes odigrane vse tekme. Srečanja so prinesla naslednje rezultate: Milano : Liguria 1:0, Juventus : Novara 1:0, Triestina : Lazio 2:0, Lucchese : Bologna 1:1, Modena : Livorno 3:2, Roma : Bari 2:0, Napoli : Genova 2:0, Ambrosiana : Torino 1:1. Na prvenstveni tabeli še vedno krepko vodi Bologna s 36 točkami, drugi je Torino, ki ima 33 točk. Liguria pa počasi prihaja precej vstran od prejšnje velike forme.

Tudi kolesarji so že začeli

Severnozapadni del Ljubljane je imel danes svojo senzacijo s kolesarsko dirko čez drn in strn. Kar mnogo ljudi, zlasti mladine, ki je z velikim zanimanjem sledila poteku te dirke, se je nabralo v Zgornji Šiški pri gostilni Martinc, kjer je bil štart in cilj.

Proga, na kateri so tekmovali danes, je bila dolga 11 km; 3 km je pa proga potekala po gozdu. Štart in cilj je bil v Zg. Šiški pri gostilni Martinc. Odtod je proga vodila proti Večni poti, kjer je kakih 200 m pred igriščem SK Panonije zavila na levo v gozd proti skakalnici SK Ilirije v Mostec in nato po stezi do nove ceste na Drenikov grič. Odtod je proga zavila na kolovozno pot do Večne poti in po poti ob stari meji mesta Ljubljane. Od Večne poti se je proga nato odcepila na pot, ki vodi proti Kosezam. Nato pa proti Podutiku in dalje skozi Dravljice do cilja.

Tekmovalci so bili razdeljeni v tri skupine, in sicer v glavno skupino, juniorje in novince ter so se plasirali v sledečem redu:

Glavni: 1. Žerjal Oskar (DKSK Edinstvo), 2. Premk Pavle (ZSK Hermes), 3. Štibernik Frano (Edinstvo). Četrti glavni tekmovalac je bil Hermezan Peternel Janez, ki pa je v gozdni progi čez napol porušeni mostič zlomil sprednje kolo in upognil okvir. Res škoda tega agilnega dirkača!

Juniorji: 1. Grabner Franc (Hermes), 2. Gregorič Jože (Edinstvo), 3. Šibila Alb. (Ed.), 4. Sestnik Fr. (Ed.), 5. Mladovan Rud. (Ed.), 6. Malejek Leo, Ljubljana.

Novinci: 1. Berlič Vlado (Ed.), 2. Trobec Fr. (Ed.), 3. Prestov Mel. (Ed.), 4. Zupan J. (Ed.).

Po končanih dirkah je prireditev v Martincev gostilni razdelil med zmagovalce krasna praktična darila, s čemer je dirkače navdušil za nadaljnje udeleževanje.

Tabletenis:

Turnir za prvenstvo Slovenije

SK Mladika je v soboto 15. in nedeljo 16. t. m. priredila na državnem učiteljskem v Ljubljani turnir za prvenstvo Slovenije. Sodelovali so vsi najboljši jugoslovanski igralci ping-ponga. Vseh igralcev je bilo okrog šestdeset. Pokroviteljstvo je prevzel ban dravske banovine g. dr. Natlačen; v njegovem imenu ga je odprl prof. Planina.

Videlo se je, da so Ljubljanci v primeri z Zagrebčani letos še mnogo premalo trenirali. Zadoljil je močno posebno Hermezan Marinko. Borba med njim in Dolinarjem je bila najlepša na vsem turnirju.

Edino presenečenje na tem turnirju je prav za prav poraz jugoslovanskega juniorskega prvaka Valkovića, ki je moral kapitulirati pred razpoloženem Bubanovičem.

V soboto popoldne so bile tekme moštvo:

Četrtinski finale: TTC : Uranija II 3:1; Hermes II : Mladika I 3:2; Hermes I : Ferrara I 3:2; Mladika II : Urania (Zagreb) 0:3.

Semifinale: TTC : Hermes II 3:1; Hermes I : Urania 2:3.

Finale: TTC (Zagreb) : Urania (Zagreb) 2:3. Vrstni red moštvo je naslednji: 1. Urania (Radkovič, Telišman; 2. TTC (Dolinar, Blaž); 3. in 4. Hermes I (Marinko, Horvat), Hermes II (Djinovski, Scagnetti).

V nedeljo dopoldne je bil single seniorjev. Vrstni red je naslednji: 1. Dolinar Zarko, 2. 3. in 4. Marinko, Blaž, Radkovič. Zagrebski igralci se zaradi utrujenosti niso upali spustiti v nadaljnjo borbo za ta mesta.

V dvoje seniorji. Vrstni red je naslednji: 1. Dolinar : Blaž, 2. Marinko : Weisbacher, 3. in 4. Belak : Strojnik, Radkovič : Telišman.

Juniorji: 1. Bubanovič (Urania), 2. Trampetič D. (Urania), 4. Valkovič (Mladost).

V triglavskem veleslalomu je zmagal Nemec

pri treningu, deloma pa pri sami tekmi tako poskušovali, da niso mogli tekmovali. Med temi nesrečniki je tudi letošnji državni prvak Cizelj, ki se je v soboto zvil nogo tako nesrečno, da eploh ni mogel več stopiti na smuči. Se težje se je poskušoval Skalaš Štumpf Tone, ki si je nalomil roko in si prebil brado. Ista usoda je zadela tudi Nemca Maritscha, ki se je močno poškodoval nad očesom in sicer tako težko, da so ga morali odpeljati z avtomobilom. Dve lažji poškodbi sta zadobili tudi Štolcerjeva in Rožmanova.

Drugi naši tekmovalci so se držali prav dobro. Zlasti je v odlični formi Zvan Alojz, ki bi bil danes verjetno prvi, da ni padel in zamudil tolika časa, da so ga prehiteli trije Nemci. Prav dober je bil tudi Tržičan Lukanc Slavko, dočim se Funk Antonu in Heimu Hubertu pozna, da sta izven forme, ker v zadnjem času nista mogla trenirati. Proga je bila dolga 2 in pol kilometra, višinska razlika pa je bila 500 m. Vodila je izpod Rži v lok pod Rjavino, na plaz pod Ržjo ter je končala na »Apnencis«. Letošnje snežne razmere so namreč tako slabe, da je moralo vodstvo v zadnjem trenutku mesto običajnega triglavskega smuka izvesti le veleslalom, ki je imale samo 17 vrtic.

Tehnični rezultati so:

Triglavski dan — Veleslalom 16. aprila 1939.

1. Mayer Gustl, Neuvčija 1:51, 2. Haberle Ernest, N 2:06.8, 3. Vorthofer Alfons, N 2:08.2, 4. Zvan Alojz, ASK Gorenc 2:09, 5. Funtek Anton, TK Skala 2:09.8, 6.—7. Steinwender Walter, N, Lukanc Slavko, SK Tržič 2:10, 8. Cop Franci, SPD Maribor, 9. Urban Slavko, TK Skala, 10. Heim Hubert, TK Skala, 11. Mayer Markus, N, 12. Klein Bruno, TK Skala, 13. Herle Franc, SPD Celje, 14. Rekar Ivan, Mojstrana, 15. Bertoncelj Josip, ASK Gorenjec.

Dame:

1. Schrottenbach, N 2:58.6, 2. Heim Erika, TK Skala 3:22, 3. Ažman Marjana, SK Poljana 5:38.